

USTAWA
z dnia 2 września 1994 r.

**o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom
zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla,
kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych**

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 60, poz. 622, Nr 89, poz. 968, Nr 154, poz. 1788, z 2004 r. Nr 121, poz. 1264, z 2005 r. Nr 85, poz. 725, z 2014 r. poz. 496.

Uznając, że przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych, uchwała się, co następuje:

Art. 1.

1. Żołnierzom:

- 1) zastępczej służby wojskowej, którzy w latach 1949–1959 byli przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pożytkowania i wzbogacania rud uranowych,
- 2) z poboru w 1949 r., którzy byli wcieleni do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla i kamieniołomach,
- 3) przymusowo zatrudnianym w batalionach budowlanych w latach 1949-1959 - przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, świadczenie pieniężne.

2. Świadczenie pieniężne i uprawnienia przewidziane ustawą nie przysługują żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.

3. (skreślony).

4. Osobie uprawnionej jednocześnie do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, do dodatku kombatanckiego lub świadczenia przysługującego w wysokości tego dodatku określonych w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, do dodatku określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, a także do dodatku za tajne nauczanie przysługującego na podstawie odrębnych przepisów bądź do świadczenia pieniężnego określonego w przepisach o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR przysługuje tylko jedno z tych świadczeń lub jeden z tych dodatków – wyższy lub wybrany przez zainteresowanego.

Art. 2.

1. Świadczenie przysługujące w wysokości ustalonej w wyniku podwyższenia wskaźnikiem waloryzacji emerytur i rent od dnia 1 czerwca 2001 r., z uwzględnieniem waloryzacji przypadających w okresie od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 31 maja 2005 r., za każdy pełny miesiąc trwania pracy, o której mowa w art. 1 ust. 1, nie więcej jednak łącznie niż za 20 miesięcy, od dnia 1 czerwca 2005 r. wynosi kwotę:

- 1) za 1 miesiąc – 7,23 zł,
- 2) za 2 miesiące – 14,41 zł,
- 3) za 3 miesiące – 21,66 zł,
- 4) za 4 miesiące – 28,83 zł,
- 5) za 5 miesięcy – 36,08 zł,
- 6) za 6 miesięcy – 43,24 zł,
- 7) za 7 miesięcy – 50,49 zł,
- 8) za 8 miesięcy – 57,71 zł,
- 9) za 9 miesięcy – 64,94 zł,
- 10) za 10 miesięcy – 72,13 zł,
- 11) za 11 miesięcy – 79,30 zł,
- 12) za 12 miesięcy – 86,58 zł,
- 13) za 13 miesięcy – 93,77 zł,
- 14) za 14 miesięcy – 100,99 zł,
- 15) za 15 miesięcy – 108,19 zł,
- 16) za 16 miesięcy – 115,39 zł,
- 17) za 17 miesięcy – 122,65 zł,
- 18) za 18 miesięcy – 129,82 zł,
- 19) za 19 miesięcy – 137,06 zł,
- 20) za 20 miesięcy – 144,25 zł.

2. Kwota świadczenia pieniężnego ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent od miesiąca, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, z uwzględnieniem ust. 4.

3. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 12 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1.

4. W 2002 r. świadczenie pieniężne nie podlega waloryzacji.

Art. 2a.

1. Osobom, o których mowa w art. 1 ust. 1, przysługuje ryczałt energetyczny określony w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

2. Ryczałt energetyczny przysługuje również wdowom po żołnierzach, o których mowa w art. 1 ust. 1, pobierającym emeryturę lub rentę.

3. W razie zbiegu prawa do ryczałtu energetycznego, o którym mowa w ust. 1 lub 2, z innych tytułów przysługuje jeden ryczałt energetyczny.
4. W 2002 r. ryczałt energetyczny za korzystanie z energii elektrycznej, gazowej i ciepłej na cele domowe wynosi 88,23 zł.

Art. 3.

1. Świadczenie pieniężne oraz ryczałt energetyczny przyznaje i wypłaca właściwy organ emerytalno-rentowy na wniosek osoby uprawnionej złożony w tym organie wraz z zaświadczeniem, o którym mowa w art. 5 ust. 1:
 - 1) osobie pobierającej emeryturę lub rentę – wraz z tą emeryturą lub rentą,
 - 2) osobie mającej ustalone prawo do emerytury lub renty, której wypłata została zawieszona – kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.
2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy emerytalno-rentowe właściwe do przyznawania świadczenia pieniężnego oraz ryczałtu energetycznego, a także zasady i tryb wypłacania tych świadczeń osobom:
 - 1) nie mającym ustalonego prawa do emerytury lub renty,
 - 2) pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

Art. 4.

Świadczenie pieniężne, ryczałt energetyczny i jednorazowe odszkodowanie oraz koszty ich obsługi finansowane są ze środków budżetu państwa.

Art. 5.

1. Świadczenie pieniężne oraz ryczałt energetyczny są przyznawane na podstawie zaświadczenia organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej, o której mowa w art. 1 ust. 1.
- 1a. Wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, powinno być poprzedzone zasięgnięciem przez organ wojskowy opinii właściwego stowarzyszenia zrzeszającego byłych żołnierzy górników bądź stowarzyszenia zrzeszającego byłych żołnierzy batalionów budowlanych. Opinia sporządzana jest nieodpłatnie.
2. Minister Obrony Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, organy wojskowe właściwe do wydawania zaświadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz tryb postępowania przed tymi organami.

Art. 5a.

1. Żołnierzom, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1, przymusowo zatrudnianym w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych jednorazowo przysługuje odszkodowanie w wysokości:
 - 1) 22 200 zł – jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo I grupy lub całkowitą niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji,
 - 2) 15 850 zł – jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo II grupy lub całkowitą niezdolność do pracy,

- 3) 9 510 zł – dla pozostałych poszkodowanych.
2. Podstawę do wypłaty odszkodowania stanowi zaświadczenie organu wojskowego, o którym mowa w art. 5 ust. 1.
3. Przyznanie i jednorazową wypłatę odszkodowania realizuje na wniosek poszkodowanego Biuro Roszczeń Byłych Pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu Państwowej Agencji Atomistyki w Kowarach.

Art. 6.

Wiek emerytalny osób wymienionych w art. 1 ust. 1, przysługujący im na podstawie odrębnych przepisów, ulega skróceniu o okres przymusowego zatrudnienia w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych i batalionach budowlanych.

Art. 7.

1. Osobom, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.
2. Za inwalidztwo pozostające w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym zatrudnieniem.
3. Związek zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób z zatrudnieniem w miejscach, o których mowa w art. 1 ust. 1, ustala wojskowa komisja lekarska.
4. Grupę inwalidztwa, datę jego powstania oraz związek inwalidztwa z zatrudnieniem w miejscach, o których mowa w art. 1 ust. 1, ustala lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub komisja lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej.

Art. 8.

W sprawach nie uregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 9.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.